

Rippl-Rónai József (1861-1927)

Baromfiudvar, 1910 körül

Olaj, karton, 49,5 x 68,5 cm

Jelezve balra lent: Rónai

Hátoldalán kiállítási címke:

Rippl-Rónai: Baromfiudvar P. 800.

Könyves Kálmán Kiállítása, valamint a kartonon a művész kézírásával is olvasható a kép címe.

Kiállítva:

- Rippl-Rónai József retrospektív kiállítása. Művészház 1911., V. terem 33. szám
- Könyves Kálmán kiállításai. Magyar posztimpresszionisták (I. A kompozíció) 1931. Katalóguson kívül
- Ernst Múzeum Aukciói, XLIX. Nemes Marcell magyar képgyűjteménye. 1934., 77. szám

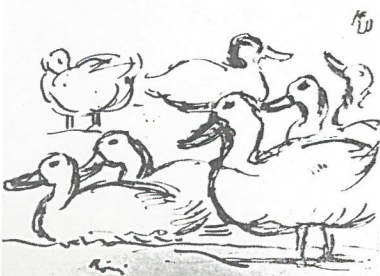
Reprodukálva:

- Árverési Közlöny LXXXIV. 1937. 370. szám. Képe: III. tábla.

Provenienca:

- Egykor Nemes Marcell gyűjteményében

Kikiáltási ár: 8 500 000 Ft

Rippl-Rónai József: Kacsák, 1910 körül.
Tus, papír 23x29 cm. MNG leltári szám: F 76.153.

Agazda

Rippl-Rónai 1902-ben vette meg első kaposvári házát, - tizennégy éves franciaországi tartózkodás után hazatelepedett.

Átütő sikerét az 1906-os kiállításán aratta: élete ezután gyökeresen megváltozott. 1908-ban vette meg a híres Róma-dombi házat, a hozzá tartozó birtokkal. Sok vendége lelkesedett a tervezettnek látszó, pompás környezetért.

Nevelt lánya így emlékezik: „Volt macska is, néha három-négy is egyszerre, sok baromfi, tyúk, liba, kacska, gyöngytyúk, pulyka. A teheneik, Tatár, a szamár, vagy később, amikor homokfutó váltotta fel a kordét, Frici öszvér is mind kedvenceik voltak.” (Horváth, 1995. 53.) „A fűvön pávák büszkélkedtek, vörösfoltos, rosszul tejelő, de szép teheneik legeltek. Volt itt méhes, istálló, galambház és pajta, válogatott kutyák, sőt még csacsifogat is...” (Genthon, 1958. 27.)

Néha azért lelepleződött ez a sokszínű és intenzív gazdálkodás. Kortársak beszámolóiból tudjuk, hogy a művész sokkal inkább szemét szerette legeltetni birtokán. Megteremtette maga körül azt a mikroklímát ami kielégítette: stílusfordulata játszóterét.

A stílus, és a „stílusbarát szárnyasok” gyülekezete

Rippl-Rónai képünkre is jellemző új stílusa teljes pompájában 1908 után bontakozik ki. „Pöttös”, vagy ahogy ő nevezte „kukoricás” képek ezek.

Ez a technika együtt járt a keveretlen színek használatával, a harmadik dimenzió ellényegtelenítésével és a röpködő pöttöket körülölelő kontúrozással. A képek dekoratívvá válnak. Rippl-Rónai közelít a francia fauves (Vadak) stílusához.

Annyi Rippl-Rónai képen és rajzon szerepelnek baromfiak, – gyakran a művek címe is azonos – hogy nehéz kiállításon való szereplésüket biztonsággal behatárolni. E jószágok kitüntetett helye a képeken azonban nem véletlen. Ha elmerülünk az éppen előttünk lévő és a stílus minden jellegzetességét és izgalmát felvonultató képünkben, az a meggyőződés alakul ki, hogy a repkedő, izgó-mozgó szárnyasok nagyon is fontos küldetést teljesítenek. E megriadó, helyhez nem köthető, vibráló foltok megvalósítják, mintegy magukban hordozzák a könnyedséget és dekorativitást. A fehér-barna színek szinte befedik a képen az ábrázolni szándékozott teret, míg a taréjok és tokák vöröse, különösen a jobbra felbukkanó óriás kakas férfias dísz vidám pöttökkel, foltokkal élénkíti a látványt. Mindezt a fák zöld színének számtalan árnyalata foglalja keretbe: a gazdag vegetáció ápolóan veszi körül a két női figurát és főleg a megörökíteni szándékozott bumfordi modelleket. Ezt a gondolat megtervezett környezetet, a flóra és a fauna szoros szövetségét, egymást erősítő értelmüket teszi a művész képe stílushordozójává.

A téma. A humorvértetében

E kép nem véletlenül volt darabja a világhíres Nemes Marcell gyűjteménynek. Gondoljunk csak az 1910-es évek hivatalos „műcsarnoki” festészetére, a fennkölt akadémikus alkotásokra, vagy az érzelmektől csorduló kisszerű zsánerekre. Itt szárnyasok rendetlen csapatát látjuk: semmi nagyképűség, semmi komolykodás vagy pátosz. Rippl-Rónai jól tudja, hogy nem a témától lesz egy kép emelkedett, hanem a benne megvalósuló művészi kifejezés hitelétől, erejétől. Ő vállalja és szereti a köznapit. Erre még rá is játszik. Magunk elé képzelhetjük a művészt, amint megmosolyogva a fontoskodó világot, festőállványa mögül ránk kacsint.

Bernáth Mária

